

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 11

Fylke: Opland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Skjåk

Emne: Umse attåtfor.

Bygdelag: Skjåk

Oppskr. av: Edward Grimstad

Gard: Grimstad

(adresse): Lillehammer

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Delvis

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Armin Grimstad. 72 år, Skjåk, bonde på Grimstad

- I. ^{SVAR} Røter. Ukjent så nær som kvikjø (kveke) som ein kunne ta opp når ein pløgde om viren. Det var rekna som godt hestefor.
- II. Ukjent.
- III. Måsa (mose), hestflyng, ris (bet).
- IV. Hestmøk. Det er brukt til svin ennå, og det er ikkje heilt uvanleg, om det er mindre enn for. Til kyr slutta dei med det 20-30 år sia.
2. Til kyr blanda ein helst i agne og lite mjøl, og varmt vatn. Dersom dei bruka gryn (kraftfor) den tidi, var det på hestmøk dei hadde det.
3. Møki var ikkje koka, men vinterstid hadde dei på kofande vatn, i alle fall til svin. Til desse kunne dei blanda i grøyffe og høymo. Til kyrne mest agne og høymo. Potetgras-log var drikke, helst til mjølkekyr.
- V. Syrpe.
1. Syrpa kokar ein ikkje. Men ein vermer vatn til å stå over syrpa. Når det mest det dei kallar kraftfor som blir gjeve. Dei har da hasset til det bruk. For hadde dei syrpskakkar, dei var lagga, og kunne

s. 2

ta 20-25 liter. På ein av stavane på
syrpekakken var eit øyra til å bera
han etter. F øyra var eit hol for
handi.

2. For nytta ein agne, krubberat frå
stallen, og must hakk, som var kalla
skounhalm. Til huster var det sko-
unhalm med mjøl - grøype - i blanda,
og på det sto dei vatn og rørde i kop
med ei syrpeklo, som vanleg var eit
reinshorn.

På same måten laga dei syrpe av
lauv til livsvin.

Mjølet - grøypa - var lett korn av bygg
og stundom rug. Havre var og bruka
slik.

3. Ved fødsel nyttar ein nå varm drikke
av vatn med mjøl på. For kunne
dei ha i brød og kongrover frå fjøset,
og elles eit ag anna som skulle verne
dyri mot vonde smaker. (dryoyū)

4. Det er ikkje så mykje rogn i byggdi
af rognloer er noko større nytta.

5. Drank rekk ein ikkje å få tak i her,
etter det vart forbod mot heimelæring.
Men den tid lëndene krent læringvin sjolve,
var dronken eit godt for.

6. Masken vart ofte nytte i flatbrød for. Nå
er det nå sjeldan dei byggjer öl av malt,
at det kan ikkje reknast med.

7. Løg av poletgras har vore - og er stundom -
nyttå til kyr.

VI Fkke i ei innlandsbygd som Skjåk.

2107